

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ІННОВАЦІЙ"
для студентів напряму
підготовки 6.030507 "Маркетинг"
усіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри економіки та маркетингу.
Протокол № 10 від 20.12.2013 р.

Укладач Борисенко М. А.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" для студентів напряму підготовки 6.030507 "Маркетинг" усіх форм навчання / укл. М. А. Борисенко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 43 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни, визначено її зміст за модулями та темами, вміщено плани лекцій та семінарських (практичних) занять, методичні рекомендації для роботи щодо закріплення знань та система оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030507 "Маркетинг".

Вступ

Сучасна світова економічна система характеризується рядом специфічних властивостей, що визначають особливості функціонування усіх її суб'єктів. Це такі фактори як: висока насиченість товарного ринку, нестабільність зовнішніх факторів підприємницької середовища, якісна зміна переваг споживачів у сторону наукомістких товарів, обмеженість ресурсів та часу на прийняття управлінських рішень. Саме поширення ринкових умов господарювання спричинило необхідність розвитку інноваційної діяльності підприємств, як ключового фактору успіху. Інтенсивність інноваційної діяльності підприємства та швидкість сприйняття конкурентних інновацій визначає потенціал його конкурентоспроможності, а тому й можливість ринкового виживання. У цьому аспекті головним управлінським завданням, що потребує вирішення постає необхідність обґрунтованого визначення доцільності та ефективності впровадження будь-якої інновації.

Навчальна дисципліна "Оцінка економічної ефективності інновацій" належить до циклу вибіркових професійно орієнтованих дисциплін галузі знань "Економіка та підприємництво" напряму підготовки "Маркетинг".

Важливість питань, що розглядаються навчальною дисципліною "Оцінка економічної ефективності інновацій", полягає в тому, що майбутньому економісту для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо забезпечення ефективного розвитку підприємства, а також оптимального задоволення потреб споживачів, необхідно знати структуру та функціональне навантаження суспільного інноваційного процесу, основні принципи та форми провадження інноваційної діяльності, володіти методами та інструментами оцінки ефективності інновацій.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	за вибором	
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030507 "Маркетинг"	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	5-й
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		7-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	18 год	16 год
		Практичні, семінарські	
		16 год	16 год
		Самостійна робота	
		74 год	76 год
		Вид контролю	
		диференційований залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 46 %;
для заочної форми навчання – 42 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" полягає у формуванні у студентів:

а) системи теоретичних знань і практичних навичок щодо використання принципів, методів й інструментів оцінки ефективності інновацій та визначення ефекту від їх запровадження;

б) вмінь та здатності до управління інноваційною діяльністю підприємства в галузі визначення та обґрунтування ефективності витрат, шляхом:

стратегічного маркетингового та оперативного планування інноваційної діяльності підприємства;

обґрунтування, організації та здійснення оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності підприємства в цілому та окремих інновацій, зокрема;

обліку, контролю та аналізу ефективності інноваційного розвитку підприємства;

в) позитивної мотивації щодо самоосвіти та постійного підвищення рівня своїх знань та вмінь;

г) культури та стилю дисциплінарного мислення у ринкових категоріях та термінах.

Відповідно до визначених цілей **завдання** навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" полягає у наступному:

здійснення аналізу сучасних концепцій теорії інноватики;

визначення сутності поняття "інновація", мети та призначення інноваційної діяльності підприємства;

обґрунтування економічної сутності та форм прояву ефективності інновацій;

визначення методів аналізу економічної ефективності інновацій у різних сферах діяльності;

обґрунтування обсягів, форм та способів стимулювання інноваційної активності підприємств.

Предметом навчальної дисципліни є теоретико-методичне забезпечення та практичні аспекти визначення економічної ефективності інновацій.

Об'єктом постає інноваційна діяльність суб'єктів господарювання.

До вивчення навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" студент приступає, прослухавши більшість навчальних дисциплін з гуманітарного циклу. З циклу фундаментальних навчальних дисциплін необхідно, щоб студент прослухав:

"Мікроекономіку", "Макроекономіку", "Економіку підприємства", "Маркетинг", "Основи бізнесу", "Менеджмент", "Інвестування" та ін.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять і виконуючи практичні завдання. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Велике значення в процесі вивчення та закріплення знань з точки зору розвитку ініціативності та творчого мислення має самостійна робота студентів.

Орієнтація сучасної системи вищої освіти на запровадження компетентісного підходу, зумовлює необхідність досягнення відповідних навчальних цілей, а саме: знання, розуміння, застосування, аналізу, синтезу та оцінки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" студент повинен **знати та розуміти:**

сутність категорій "інновація", "інноваційна діяльність", "інноваційний процес", "ефект від впровадження інновацій" та "ефективність інновацій";

передумови виникнення, сутності та структури інноватики, теорії циклічних криз та інноваційних змін економіки, цільової типізації інновацій;

сутність, види та особливості інноваційної діяльності суб'єктів господарювання;

передумови та принципи провадження ефективного інноваційного процесу;

форми прояву ефективності інновацій, систему показників для визначення ефективності інновацій, та ефекту від їхнього впровадження;

порядок визначення економічної ефективності інновацій із технологічною та комерційною домінантою;

порядок визначення економічної ефективності витрат на захист інформації;

основні правові засади (закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування), які регулюють інноваційну діяльність в Україні.

вміти:

аналізувати інформацію про тенденції розвитку технологій та напрямів їх дифузії;

оцінювати ефективність витрат підприємства на захист внутрішньої інформації;

оцінювати доцільність витрат щодо правової охорони інтелектуальної власності;

оцінювати доцільність придбання та/або створення певних інноваційних продуктів;

визначати оптимальний спосіб задоволення фінансових потреб підприємства щодо придбання/створення інновацій;

аналізувати альтернативні варіанти інноваційних продуктів і здійснювати вибір найбільш ефективних;

розраховувати термін окупності інноваційних проектів;

оцінювати економічний ефект від реалізації інноваційного продукту на зовнішньому ринку;

визначати доцільність заміни існуючого обладнання на нове;

оцінювати ефективність реалізації франчайзингових проектів.

здатності до комунікації:

формувати, підтримувати та посилювати довготривалі та доброзичливі стосунки з продавцями, покупцями та споживачами ноу-хау, патентів й ліцензій на використання інновацій;

запобігати виникненню конфліктних ситуацій в процесі переговорів щодо купівлі-продажу або замовлення об'єкту інноваційних розробок;

підтримувати постійні контакти з підприємствами-конкурентами, досліджувати їх інноваційну діяльність у короткостроковому та довгостроковому періодах.

здатності до автономності та відповідальності:

щодо самоосвіти та постійного підвищення рівня своїх знань та вмінь;

приймати та реалізовувати рішення при виникненні непередбачуваних ситуацій;

освоювати та втілювати в практику нові методичні підходи щодо оцінки ефективності інновацій у стратегічному та оперативному аспектах.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага при-

діляється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ОЕЕІ 1	приймати оптимальні управлінські рішення на основі використання маркетингової інформації	ідентифіковувати інновації
		визначати способи формалізації й реалізації інноваційних рішень
		визначати загальну економічну ефективність інновацій
ОЕЕІ 2	здійснювати обґрунтування прийняття управлінських рішень та їх реалізацію	проводити аналіз впливу державної інноваційної політики на ефективність інноваційної діяльності підприємства
		визначати доцільність правової охорони результатів інноваційної діяльності
ОЕЕІ 3*	розробляти ефективні рішення з використанням економіко-математичних методів та моделей	визначати економічну ефективність інновацій із технологічною та комерційною домінантою
		визначати економічну ефективність інновацій із врахуванням ризикового фактору

* Обґрунтування управлінських рішень на основі оцінки економічної ефективності інновацій

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій

Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії

1. Сутнісна характеристика категорії "інновація". Підприємництво та науково-технічний розвиток.

Сутність та взаємозв'язок категорій "винахід", "інновація", "інноваційна діяльність" та "інноваційний процес". Інтереси та рушійні мотиви інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність як вид бізнесу.

2. Сутність, об'єкти та суб'єкти інноваційного процесу.

Форми, фази та стадії інноваційного процесу. Дифузія інновацій. Суб'єкти інноваційного процесу. Роль сфери НДДКР у сучасній економіці.

3. Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності.

Фактори формування та розвитку ринку нововведень. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва. Венчурні підприємства.

Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики

1. Інноватика як наукова складова.

Передумови виникнення, сутність та структура інноватики. Генезис інноваційних теорій.

2. Теорії циклічного економічного розвитку.

Теорія циклічних криз К. Маркса. Теорія довгих хвиль Кондратьєва М. Д.

3. Теорії інноваційних змін економіки.

Концепція новатора Шумпетера Й. А. Стохастична теорія С. Кузнеця. "Технологічний пат" Г. Менша. Теорія реального циклу Кідланда-Прескотта.

4. Типологія інновацій.

Ринкова продуктово-технологічна класифікація інновацій. Цільова типізація інновацій.

Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій

1. Сутність, призначення та зміст понять "ефект" й "ефективність".

Визначення понять "ефект" та "ефективність". Класифікація видів ефекту від впровадження змін (інновацій). Кількісний та якісний підходи щодо визначення ефективності.

2. Взаємозв'язок інвестиційного та інноваційного аналізів.

Поняття інноваційного проекту. Принципи оцінки інноваційних проектів. Формування грошового потоку інноваційного проекту. Поняття дисконтування та нарощування. Форми інвестування інноваційної діяльності в Україні.

3. Економічна ефективність інновацій: сутність, форми прояву та засоби оцінки.

Система показників визначення ефекту від впровадження інновацій та оцінки їхньої економічної ефективності. Чиста теперішня вартість інноваційного проекту як показник оцінки економічного ефекту від його реалізації. Показники загальної економічної оцінки ефективності інновацій.

Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій

1. Визначення економічної ефективності інновацій з технологічною домінантою: технологічні, економічні та виробничі інновації.

Інновації, що характеризуються достатньо стабільною величиною щорічних корисних результатів і коротким періодом інвестування коштів щодо їх здійснення. Інновації, що характеризуються різкими коливаннями щорічних корисних результатів та коштів щодо їх впровадження.

Змістовий модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій

Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій

2. Визначення економічної ефективності інновацій з комерційною домінантою.

Управлінські інновації: людський фактор в інноваційній стратегії підприємства. Інновації щодо засобів збуту: франчайзинг. Основні види ліцензійних платежів та розрахунок ціни ліцензії.

Тема 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій

1. Ризик в інноваційній діяльності.

Сутність та зміст поняття "ризик". Основні особливості та пріоритети ризикового інвестування. Класифікація ризиків.

2. Основні підходи до зниження інвестиційних ризиків інноваційних проектів.

Вибір форм організації інвестування. Відбір інноваційних проектів. Засоби зниження ризиків на стадії створення та реалізації інновації.

Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності

1. Знання та інформація як об'єкти права.

Історичні передумови розвитку ринку інтелектуальної власності. Види інтелектуальної власності. Правовий аналіз поняття технології. Основні форми передачі технологій.

2. Оцінка економічної ефективності витрат на захист інформації.

Види витрат на систему інформаційної безпеки. Основні положення методики "Сукупна вартість володіння" (Total Cost of Ownership, TCO).

Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні

1. Державні науково-технічні пріоритети й критичні технології.

Передумови створення інноваційної середовища в державі. Моніторинг інновацій в органах державного управління.

2. Основні методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.

Пряме державне фінансування НДДКР та інноваційної діяльності. Оцінка ефективності бюджетних витрат на НДДКР. Податкове стимулювання.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви	Кількість годин
-------	-----------------

змістових модулів і тем	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						у тому числі						
		лекційні	Практичні, семінарські	лабораторні	проведення підсумкового	самостійна робота		усього	лекційні	практичні	лабораторні	проведення підсумкового	самос- тійна робота	
						виконання ІНДЗ	підготовка до занять						виконання ІНДЗ	підготовка до занять
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій														
Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії	14	2	2	–	–	–	10	14	2	2	–	–	–	10

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики	10	2	2	–	–	–	6	12	2	2	–	–	–	8
Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій	18	4	2	–	–	–	12	18	2	2	–	–	–	14
Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	12	2	2	–	–	–	8	14	2	2	–	–	–	10
Разом за змістовим модулем 1	54	10	8	0	0	0	36	58	8	8	0	0	0	42
Змістовий модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій														
Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	20	2	2				16	4	2	2				
Тема 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій	12	2	2	-	–	–	8	16	2	2	–	–	–	12
Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної	14	2	2	–	–	–	10	16	2	2	–	–	–	12

власності													
Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні	8	2	2				4	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 2	54	8	8	0	0	0	38	50	8	8	0	0	34
Усього годин за модулями	108	18	16	0	0		74	108	16	16	0	0	76

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій			
Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії	<i>Тема семінарського заняття 1 (дискусія). "Рушійні сили інноваційного процесу"</i> 1. Інноваційний процес, його механізм та особливості плину. Тенденції розвитку сучасних технологій та напрями їх дифузії. 2. Творча діяльність як джерело інноваційних ідей. Фактори генерації інновацій на підприємстві	2	Основна: [2 – 4; 9 – 11]. Додаткова: [16; 22]
Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики	<i>Тема семінарського заняття 2 (ротаційні групи). "Сучасні напрями теорії інноватики"</i> 1. Теорії технократичного суспільства. 2. Сучасні концепції інноваційного розвитку. 3. Технологічні межі та розриви	2	Основна: [2 – 4; 9 – 11]. Додаткова: [14; 16; 20]

Змістовий модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій			
Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності	Тема семінарського заняття 1 (дискусія). "Практика створення об'єктів інтелектуальної власності" 1. Зарубіжний досвід створення та функціонування технопаркових структур 2. Ноу-хау як специфічний об'єкт інтелектуальної власності 3. Інновації в інформаційній сфері	2	Основна: [3; 8] Додаткова: [12; 13; 21]
Усього годин		6	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Основна **мета практичного заняття** – розширення, поглиблення й деталізація теоретичних знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, спрямування їх на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення вмінь та

Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій	Завдання 3. Заповнення елементів моделі, яких не вистачає для наочного зображення інноваційного процесу в економічній системі. Завдання 4. Заповнення таблиці факторів впливу на інтенсивність інноваційного процесу. Завдання 5. Заповнення таблиці щодо класифікації інновацій. Завдання 6. Визначення оптимального способу задоволення фінансових потреб для реалізації інноваційного проекту. Завдання 7. Визначення ціни авансованого капіталу. Завдання 8. Класифікація видів ефекту від впровадження інновацій	2	Основна: [1 – 6; 9 – 11]. Додаткова: [15; 17; 18]
	Завдання 9. Визначення загальної економічної ефективності інноваційного проекту, використовуючи показники NPV, Jr, IRR. Завдання 10. Визначення терміну окупності інноваційних проектів та обрання найкращого з них	1	
	<i>Поточна контрольна робота за змістовим модулем 1</i>	1	

1	2	3	4
Змістовий модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій	<i>Завдання 11.</i> Визначення економічного ефекту від реалізації альтернативних інновацій та обрання найкращої. <i>Завдання 12.</i> Визначення економічного ефекту від удосконалення робочих місць. <i>Завдання 13.</i> Визначення економічного ефекту від впровадження засобів механізації операції на підприємстві	2	Основна: [2 – 5; 9 – 11]. Додаткова: [15; 18]
	<i>Завдання 14.</i> Визначення економічного ефекту від заміни обладнання. <i>Завдання 15.</i> Визначення економічного ефекту від реалізації франчайзингового проекту	2	Основна: [1 – 6; 9 – 11]. Додаткова: [15; 17; 18]
	<i>Завдання 16.</i> Визначення економічного ефекту від реалізації альтернативних інноваційних проектів з урахуванням фактору ризику та обрання найкращого. <i>Завдання 17.</i> Визначення економічного ефекту та доцільності правового захисту інновацій в Україні	1	Основна: [2 – 4; 8]. Додаткова: [12; 13; 21]
	<i>Поточна контрольна робота за змістовим модулем 2</i>	1	
Разом годин за змістовими модулями		10	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій

Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій

Завдання 6

Мета рішення завдання: набуття навичок та формування вміння визначати та аналізувати можливі форми фінансування певних інноваційних проектів.

Маловідоме молоде вітчизняне підприємство ВАТ "Айленд" придбало інноваційний проект, реалізація якого дозволить прискорити виробничий процес підприємства. Уставний фонд ВАТ "Айленд" складає 8 млн. грн. Продукція ВАТ "Айленд" користується великим попитом та є

конкурентоспроможною. Собівартість виготовлення одиниці продукції 560 грн, продажна ціна – 675 грн місячний обсяг виробництва (реалізації) продукції складає 110 тис. шт. Для реалізації (впровадження) інноваційного проекту необхідні первісні інвестиції у обсязі 2 млн грн на термін 1 рік.

Необхідно: визначити оптимальний спосіб задоволення фінансових потреб ВАТ "Айленд".

Доцільним також є зведення розрахунків у таблицю, приклад якої наведений у табл.

Таблиця

Приклад зведення розрахунків

№	Вхідні дані	Значення			
1	Собівартість одиниці продукції, грн				
2	Продажна ціна одиниці продукції, грн				
3	Місячний обсяг виробництва, шт.				
4	Первісні інвестиції, грн				
5	Виручка від реалізації продукції, грн				
6	Собівартість реалізованої продукції, грн				
7	ПДВ, грн				
8	Скорегований валовий прибуток, грн				
1-ий місяць	Стаття витрат	Форма кредитування			
		1	2	...	n
	Виплата процентів, грн				
	Прибуток до оподаткування, грн				
	Податок на прибуток (25 %), грн				
	Чистий прибуток, грн				
	Дивіденди, грн				
	Інші витрати, грн				
	Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства, грн				

Завдання 10

Мета рішення завдання: формування вміння та набуття навичок щодо аналізу альтернативних варіантів інноваційних проектів, шляхом розрахунку показників їх окупності.

Для придбання та впровадження технологічного інноваційного проекту планується витратити 50 млн грн.

Термін експлуатації даної технологічної інновації – 7 років.

Нормативна ставка ефективності капіталовкладень – 15 %.

У табл. наведено дані щодо здійснення щорічних витрат на реалізацію інноваційного проекту.

Необхідно: визначити термін окупності кожного інноваційного проекту, зробити висновки та обрати найліпший.

Таблиця

**Структуру витрат на впровадження інноваційного проекту,
тис. грн/рік**

Стаття витрат	Варіант інноваційного проекту		
	1	2	3
Витрати на електроенергію	1	0,95	1,1
Витрати на технічне обслуговування та ремонт	1,35	1,75	1,05
Витрати на заробітну платню робітників, що вивільнюється завдяки впровадженню інновації	23 000	23 000	23 000

Змістовий модуль 2.

Специфіка визначення економічної ефективності інновацій

Завдання 15

Мета рішення завдання: набуття навичок щодо аналізу доцільності реалізації франчайзингового проекту; будування моделі процесу за аналогією із іншими процесами.

Підприємство "Євромережа" збирається відкрити франчайзинговий проект під маркою "Ультра", з метою нарощування продажів без санкцій антимонопольного законодавства.

Необхідно: використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити економічний ефект від реалізації означеного франчайзингового проекту.

Таблиця

**Прогнозні дані щодо доходів та витрат від реалізації
франчайзингового проекту**

Показники	Значення показників за роками			
	1	2	3	4
Паушальні внески, грн	1 100	2 250	800	250
Торгівельні націнки при продажу обладнання, грн	650	0	0	0
Торгівельні націнки при продажу торгівельного обладнання, грн	450	0	0	0
Торгівельні націнки при продажу символічної атрибутики франчайзера, грн	320	0	0	0
Роялті, грн	850	850	850	850
Витрати на просування франшизного проекту, грн	980	0	0	0
Витрати на навчання персоналу франчайзі, грн	2 500	0	0	0
Річні витрати на створення та утримання	1 200	1 200	1 200	1 200

франчайзингового підрозділу, грн				
Нормативний коефіцієнт ефективності капіталовкладень, дол. од.	15	15	15	15

Завдання 16

Мета рішення завдання: формування вміння та навичок щодо визначення економічної ефективності інноваційного проекту в умовах ризику.

В таблиці наведені дані щодо реалізації інноваційного проекту, загальною вартістю 125,3 млн грн.

Відповідно до результатів дослідження було визначено вірогідність неотримання економічного ефекту на кожному з етапів реалізації даного проекту.

Необхідно: визначити економічний ефект від реалізації інноваційного проекту.

Таблиця

Дані щодо реалізації інноваційного проекту

Рік	Витрати, млн грн	Вигоди, млн грн	Вірогідність неотримання ефекту
0	125,3	-	0
1		33,43	0,1
2		33,43	0,02
3		33,43	0,16
4		33,43	0,07
5		33,43	0,3
6		33,43	0,01
7		33,43	0,04
8		33,43	0,08
9		33,43	0,01
10		33,43	0,21

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 69 % (74

годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (108 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій				
Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Підприємництво та науково-технічний розвиток у суспільстві". Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Рушійні сили	10	Перевірка есе. Групova презентація результатів	основна: [9]; додаткова: [16]

	інноваційного процесу"			
Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Інноваційна структура України"	6	Перевірка есе	основна: [3; 4]; додаткова: [16; 20]

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Соціальний аналіз ефективності інновацій", "Життєвий цикл інновацій". Підготовка до експрес-опитування	12	Перевірка есе, експрес-опитування	основна: [1 – 7; 9 – 11]; додаткова: [15; 17; 18]
Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Франчайзинг в інноваційній діяльності". Підготовка до колоквиуму	8	Перевірка есе, Письмова контрольна робота (колоквиум)	основна: [1 – 7; 9 – 11]; додаткова: [15; 18]
Усього за змістовим модулем 1		36		
Змістовий модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій				
Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Інновації Кремнієвої долини". Підготовка до експрес-опитування	16	Перевірка есе, експрес-опитування	основна: [1 – 7; 9 – 11]; додаткова: [15 – 18]
Тема 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Методи зниження ризику інноваційного проекту". Підготовка до семінару	8	Перевірка есе. Групова презентація результатів	

Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквиуму	10	Письмова контрольна робота (колоквиум)	основна: [3; 8]; додаткова: [12; 21]
Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Соціально-економічні цілі та завдання державної інноваційної політики"	4	Перевірка есе.	основна: [2 – 4; 9 –11]; додаткова: [22]
Усього за змістовим модулем 2		38		
Усього за модулями		74		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій

Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії

1. За яких умов винахід перетворюється на інновацію?
2. Наведіть характерні ознаки інновацій. Що обумовлює потребу в інноваціях?
3. Визначте основні признаки класифікації інновацій.
4. Охарактеризуйте основні складові інноваційного процесу.
5. Які переваги мають підприємства, що здійснюють радикальні інновації?
6. За яких умов можливе виникнення технополісів?
7. Що таке спеціальна економічна зона?
8. Які основні функції інкубаторів малого наукомісткого бізнесу?

Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики

1. Охарактеризуйте становлення теорії інноватики протягом другої половини XIX - початку XX ст.
2. Визначте сутність інноваційної теорії Шумпетера Й. А.
3. У чому сутність інноваційного типу розвитку економіки?
4. Поясніть явище технологічного розриву.

Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій

1. Поясніть сутність понять "ефект" та "ефективність".
2. Охарактеризуйте види ефекту від реалізації інновації.
3. Які основні джерела для фінансування інновацій?
4. За якими критеріями можна оцінити результати інноваційної діяльності підприємства?
5. Перерахуйте основні принципи оцінки інноваційних проектів?
6. Визначте сутність та призначення процедури дисконтування та нарощування грошових потоків від розробки/реалізації інновації.
7. Охарактеризуйте методи вирахування індексу внутрішньої рентабельності проекту.
8. Яким чином можна охарактеризувати інноваційний проект внутрішня норма рентабельності якого нижча за ставку дисконтування.

Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій

1. Яким чином можна класифікувати інновації з позицій їх економічної віддачі?
2. Опишіть методику оцінювання економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат.

Змістовий модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій

Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій

1. Яким чином можна визначити економічну ефективність придбання ліцензії на виробництво інноваційної продукції?
2. Охарактеризуйте витратну та дохідну частини франчайзингового проекту.

Тема 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій

1. Визначте сутність ефективного ризику.
2. Перерахуйте за якими індикаторами здійснюють експертну оцінку інноваційного проекту щодо ступеня його ризиковості.

3. Охарактеризуйте основні підходи до мінімізації ризиків венчурного інвестування.

Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності

1. Визначте основні фактори, що впливають на розвиток ринку інтелектуальної власності.
2. Охарактеризуйте основні категорії інтелектуальної власності.
3. Визначте структуру витрат на забезпечення правового захисту радикальної інновації.
4. Опишіть методику оцінювання економічної ефективності витрат на захист інформації "Сукупна вартість володіння".

Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні

1. Які інструменти державного регулювання інноваційної діяльності властиві Україні?
2. Вкажіть чинники, що є несприятливими для розвитку венчурного бізнесу в Україні.
3. Охарактеризуйте основні організаційні форми та методи здійснення політики регіонального науково-технічного розвитку?
4. Перерахуйте основні позабюджетні форми підтримання інноваційної діяльності в Україні.

8. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, (табл. 8.1 і 8.2).

Таблиця 8.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії	Лекція проблемного характеру з питання "Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності", семінар-дискусія, робота в малих групах, презентація результатів

Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики	Лекція проблемного характеру з питання "Інноватика як наукова складова", семінар-дискусія, робота в малих групах, презентація результатів
Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій	Міні-лекція з питання "Взаємозв'язок інвестиційного та інноваційного аналізів"
Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	Міні-лекція з питання "Ліцензування інноваційних рішень та ноу-хау"
Тема 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій	Лекція проблемного характеру з питання "Засоби зниження ризиків реалізації інноваційних проектів"
Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності	Лекція-консультація з питання "Знання та інформація як об'єкти права", семінар-дискусія, робота в малих групах, презентація результатів
Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні	Лекція проблемного характеру з питання "Податкове стимулювання інноваційної діяльності". Турнір ерудитів

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести

нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Лекція-консультація може проходити за різними сценаріями. Перший варіант здійснюється за типом "питання-відповіді". Лектор відповідає протягом лекційного часу на питання студентів по всіх розділу або всьому курсу. Другий варіант такої лекції, що представляється за типом "питання-відповіді-дискусія", є трояким поєднанням: виклад нової учбової інформації лектором, постановка питань і організація дискусії в пошуку відповідей на поставлені питання. Передбачається відбір для викладення найбільш актуальних питань, роздача друкованого матеріалу з висновками головних аспектів з питань, що розглядаються.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Турнір ерудитів – передбачає можливість визначення "інтенсивність згадування" та обсяг конкретних знань вузівського рівня з даної дисципліни, яким студент володіє. Передбачається оголошення турніру безпосередньо в аудиторії, без завчасного попередження.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Таблиця 8.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Рушійні сили інноваційного процесу"	Семінари-дискусії, робота в малих групах, презентації

Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Сучасні напрями теорії інноватики"	Семінари-дискусії, робота в малих групах, презентації
Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Практика створення об'єктів інтелектуальної власності"	Семінари-дискусії, робота в малих групах, презентації
Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні	<i>Турнір ерудитів.</i> Тема: "Методи державного регулювання інноваційної діяльності у Європі"	Турнір ерудитів

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- перевірка есе за заданою тематикою;
- проведення поточного тестування;
- проведення письмової контрольної роботи;
- експрес-опитування.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Експрес-опитування проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Колоквиум проводиться 2 рази за семестр та включає теоретичні питання й практичні завдання відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння

знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо він набрав за результатами перевірки успішності більше 60 балів. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 60, максимально можлива – 100 балів .

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час колоквиуму, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Приклад завдання на колоквиум зі змістового модулю 1

"Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій"

Теоретична частина

1. Визначте сутність понять "ефективність інновацій", "ефект від впровадження інновацій", та охарактеризуйте інновації з технологічної домінантою.

2. Охарактеризуйте основні методи, які дозволяють запобігати ризикам невизначеності при оцінці економічної ефективності інноваційного проекту.

Практична частина

3. Для реалізації крупного винаходу необхідно залучити довгострокові кредити, акції та частину держбюджетних асигнованій. Відповідні дані наведені в таблиці.

Таблиця

Структура авансованого капіталу

Джерела фінансування	Частка, %	Річні нарахування, %
Довгострокові кредити	50	12,5
Акції	20	15
Бюджетні кошти	30	-
Усього	100	

Необхідно: визначити ціну авансованого капіталу.

4. Внаслідок удосконалення планування робочих місць на дільниці підприємства "Х" трудомісткість продукції почала зменшуватися. Що дало змогу зменшити суму заробітної плати основних робітників з розрахунку на 100 од. продукції перший рік – на 2 грн, другий рік – також на 2 грн. Економія заробітної плати складає 40 % та 30 %, відповідно, від всієї суми зниження собівартості.

Виробнича програма дільниці на рік – 500 тис. шт. У першому році додаткові одноразові витрати щодо перепланування робочих місць склали 1 900 грн, у другому – 1 780 грн. Поточна річна ставка за депозитами складає 15 %.

Необхідно: визначити економічний ефект від реалізації управлінської інновації.

5. Маловідоме молоде вітчизняне підприємство ВАТ "Айленд" придбало інноваційний проект, реалізація якого дозволить прискорити виробничий процес підприємства.

Продукція ВАТ "Айленд" користується великим попитом та є конкурентоспроможною. Собівартість виготовлення одиниці продукції 560 грн, продажна ціна – 780 грн місячний обсяг виробництва (реалізації) продукції складає 100 тис. шт. Для реалізації (впровадження)

інноваційного проекту необхідні первісні інвестиції у обсязі 2 млн грн на термін 1 рік.

Необхідно: обґрунтувати оптимальний спосіб задоволення фінансових потреб підприємства.

Затверджено на засіданні

кафедри економіки та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол №__ від "__" _____ 20__р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Підсумкові бали за колоквіум складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Завдання 1,2 (0,5 бала):

0 – студент не виконує завдання або обирає невірний методичний підхід щодо вирішення поставленої проблеми

0,125 – студент дає неправильні відповіді на поставлені питання, не вміє або невірно виконує розрахунки при рішенні завдання.

0,25 – студент обирає правильний методичний підхід щодо виконання завдання, наводить розрахункові формули та пояснення до них, але не вірно проводить розрахунки. Таке завдання має бути виконане не менш ніж на 50 % за умови належного оформлення, або не менш ніж на 70 % за умови допущення помилок у розрахунках та оформленні.

0,375 – студент наводить правильний методичний підхід, методично правильно проводить розрахунки, але допускає помилки – не вказує одиниці вимірювання, допускає неточність у розрахунках, не дає висновків або робить неправильні висновки. Хід рішення завдання демонструє досить поверхнєве оволодіння базовими компетенціями; або за умови належного оформлення завдання виконаного не менше, ніж на 80 %.

0,5 – студент повністю виконує завдання: наведений вірний методичний підхід, розрахунки здійснені правильно, зроблені грамотні ґрунтовні висновки

Завдання 3,4 (1 бал)

0 – студент не виконує завдання або обирає невірний методичний підхід щодо вирішення поставленої проблеми

0,25 – студент наводить правильний методичний підхід, обґрунтовує шляхи вирішення поставленої проблеми, але допускає

методичні та/або арифметичні помилки, неправильну трактовку деяких показників

0,5 – студент наводить правильний методичний підхід, обґрунтовує шляхи вирішення поставленої проблеми, але допускає методичні та/або арифметичні помилки, неправильну трактовку деяких показників, не вказує одиниці вимірювання, не робить висновків або робить неправильні висновки.

Хід рішення завдання демонструє досить поверхнєве оволодіння професійними компетенціями.

0,75 – студент наводить правильний методичний підхід, обґрунтовує шляхи вирішення поставленої проблеми. Повністю, без методичних та/або арифметичних помилок виконує завдання, демонструє знання теоретико-методичних положень, необхідних для рішення завдання. Але має місце недостатньо ґрунтовне (використані не все розрахункові показники) та/або неповне формулювання висновків. Хід рішення завдання демонструє неповне засвоєння професійних компетенцій.

1 – студент наводить правильний методичний підхід, обґрунтовує шляхи вирішення поставленої проблеми. Повністю, без методичних та/або арифметичних помилок виконує завдання, демонструє знання теоретико-методичних положень, необхідних для рішення завдання. Висновки повні та обґрунтовані, відповідають суті завдання. Хід рішення завдання демонструє повне засвоєння професійних компетенцій.

Завдання 5 (3 бали)

0 – студент не виконує завдання або обирає неправильний методичний підхід щодо вирішення поставленої проблеми.

0,75 – студент обирає правильний методичний підхід щодо виконання завдання, частково наводить правильні розрахункові формули та пояснення до них.

1,5 – студент обирає правильний методичний підхід щодо виконання завдання, частково наводить правильні розрахункові формули та пояснення до них, але допускає неправильне трактування деяких розрахункових показників

2,25 – студент обирає правильний методичний підхід щодо виконання завдання, наводить правильні розрахункові формули та пояснення до них, усі одиниці вимірювання вказані, але відсутній ґрунтований аналіз результатів. Має місце неповне або неправильне трактування показників, що призводить до необґрунтованого та/або неповного формулювання висновків.

3 – студент наводить правильні шляхи вирішення проблеми повністю та правильно виконує завдання, демонструє ґрунтовні знання теоретико-методичних положень, повне оволодіння професійними компетенціями, показує вміння ґрунтовно та грамотно здійснювати аналіз інноваційної діяльності підприємства, поєднувати рішення розглянутого питання з загальною стратегією підприємства.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності		Навчальний тиждень	Год	Методи та форми навчання		ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей		
						Форми контролю	Максимальний бал	
1		2	3	4		5	6	
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти визначення ефективності інновацій						55	
ОЕЕІ 1	Здатність до ідентифікації інновацій	1	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії	Робота на лекції	2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Підприємництво та науково-технічний розвиток у суспільстві"	Перевірка есе	3
		2	Ауд.	2	Семінарське заняття	Семінар-дискусія. Робота в малих групах: формування навичок та вміння соціального спілкування та взаємодії робочих колективів.	Активна участь у семінарі	3
			СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Рушійні сили інноваційного процесу".	презентація	5

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ОЕЕІ 1	здатність визначати способи формалізації й реалізації інноваційних рішень	3	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики	Робота на лекції	2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Інноваційна структура України"	Перевірка есе	3
		4	Ауд.	2	Практичне заняття	Семінар-дискусія. Робота в малих групах: формування навичок та вміння соціального спілкування та взаємодії робочих колективів.	Активна участь у семінарі	3
			СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Сучасні напрями теорії інноватики"	презентація	5
	здатність визначати загальну економічну ефективність інновацій	5	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій	Робота на лекції	2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Соціальний аналіз ефективності інновацій"	Перевірка есе	3
		6	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань 3-8 щодо набуття навичок та формування вміння визначати та аналізувати можливі форми фінансування певних інноваційних проектів	Активна участь у виконанні завдань	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до експрес-опитування	Експрес-опитування за темами 1-3	2
		7	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій	Робота на лекції	2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Життєвий цикл інновацій"	Перевірка есе	3
		8	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань 9-10 щодо формування вміння та набуття навичок щодо аналізу альтернативних варіантів інноваційних проектів. Поточна контрольна робота	Активна участь у виконанні завдань	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму.	Колоквіум	6
		9	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	Робота на лекції	2

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для написання есе на тему: "Франчайзинг в інноваційній діяльності"	Перевірка есе	3
Змістовний модуль 2. Специфіка визначення економічної ефективності інновацій								
ОЕЕІ 3	визначати економічну ефективність інновацій із технологічною та комерційною домінантою	10	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань 11-13 щодо набуття навичок щодо визначення економічного ефекту від освоєння виробництва нової продукції, удосконалення робочих місць, впровадження засобів механізації	Активна участь у виконанні завдань	3
			CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
		11	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій	Робота на лекції	2
			CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Інновації Кремнієвої долини"	Перевірка есе	3
		12	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань 14-15 щодо аналізу доцільності реалізації франчайзингового проекту. Експрес-опитування.	Активна участь у виконанні завдань.	3
			CPC	8	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до експрес-опитування.	Експрес-опитування за темами 3-4	2
	визначати економічну ефективність інновацій із врахуванням ризикового фактору	13	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій	Робота на лекції	2
			CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Методи зниження ризику інноваційного проекту"	Перевірка есе	3
		14	Ауд.	2	Практичне заняття	Семінар-дискусія. Робота в малих групах: формування навичок та вміння соціального спілкування та взаємодії робочих колективів.	Активна участь у семінарі	3
			CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до семінару	презентація	5

Закінчення табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ОЕЕІ 2	визначати доцільність правової охорони результатів інноваційної діяльності	15	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності	Робота на лекції	2	
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до контрольної роботи	Виконання домашнього завдання.	3	
		16	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань 16-17 щодо формування вмінь та набуття навичок щодо визначення структури та обґрунтування доцільності витрат на правову охорону інновацій. Поточна контрольна робота	Активна участь у виконанні практичних завдань.	3	
			СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму	Колоквіум.	6	
	проводити аналіз впливу державної інноваційної політики на ефективність інноваційної діяльності підприємства	17	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні	Робота на лекції	2	
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінару на тему: "Соціально-економічні цілі та завдання державної інноваційної політики"	Перевірка есе	3	
					108	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100
	з них								
аудиторні				34	30 %				
самостійна робота				74	70 %	підсумковий контроль			100

Таблиця 10.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T4	T5	T6	T7	
13	13	10	8	15	8	13	8	
Колоквіум				Колоквіум				
6				6				

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістовного модуля			лекції	практичні	есе	доповідь	презентація	експрес опитування	колоквіум	Сума
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	2		3					5
		2 тиждень		3			5			8
	Тема 2	3 тиждень	2		3					5
		4 тиждень		3			5			8
	Тема 3	5 тиждень	2		3					5
		6 тиждень		3				2		5
	Тема 3	7 тиждень	2		3					5
		8 тиждень		3					6	9
	Тема 4	9 тиждень	2		3					5
ЗМ 2		10 тиждень		3						3
	Тема 4	11 тиждень	2		3					5
		12 тиждень		3				2		5
	Тема 5	13 тиждень	2		3					5
		14 тиждень		3			5			8
	Тема 6	15 тиждень	2		3					5
		16 тиждень		3					6	9
	Тема 7	17 тиждень	2		3					5
			18	24	27	0	15	4	12	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 10.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

11. Рекомендована література**11.1. Основна**

1. Гриньова В.М. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2002. – 464 с.
2. Ильенкова С. Д. Инновационный менеджмент / С. Д. Ильенкова. – М. : Юнити, 1997. – 306 с.
3. Инновационний менеджмент: концепції, багатоуровневі стратегії і механізми інноваційного розвитку / под ред. В. М. Аньшина, А. А. Дагаєва. – М. : Дело, 2007. – 584 с.
4. Йохна М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності / М. А. Йохна, В. В. Стадник. – К. : Видавничий центр "Академія", 2005. – 400 с.
5. Крылов Э. И. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия / Э. И. Крылов, В. М. Власова, И. В. Журавкова. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 608 с.
6. Липсиц И. В. Экономический анализ реальных инвестиций / И. В. Липсиц. – М. : Экономистъ, 2003. – 345 с.

7. Орлов П. А. Экономика предприятия / П. А. Орлов, В. П. Дуравкин, Р. А. Коломиец. – Х. : РИО ХГЭУ, 2000. – с. 401.
8. Петренко С. А. Политики информационной безопасности / С. А. Петренко, В. А. Курбатов. – М. : Изд. "ДМК Пресс" и компания "АйТи", 2006. – 394 с.
9. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент / Р. А. Фатхутдинов. – СПб. : Питер, 2006. – 448 с.
10. Холодний Г. О. Організаційно-економічний механізм реалізації товарної інноваційної політики / Г. О. Холодний, М. А. Борисенко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 196 с.
11. Хотяшева О. М. Инновационный менеджмент / О. М. Хотяшева. – СПб. : Питер, 2005. – 318 с.
12. Шапиро С.Б., Тарасенко В.В. Инновационный менеджмент (Управление инновациями) / С. Б. Шапиро, В. В. Тарасенко. – Х. : ООО "Калейдоскоп", 1997. – 108 с.

11.2. Додаткова

13. Бутник-Сиверский А. Теоретические принципы интеллектуальной инновационной деятельности на предприятии / А. Бутник-Сиверский, А. Красовская // Экономика Украины. – 2004. – № 12. – С. 31–37.
14. Галянтич М. Правові засади захисту комерційної таємниці / М.Галянтич // Інтелектуальна власність. – 2003. – № 12. – С. 26–30.
15. Грига В. Ю. Теоретичні засади оцінювання технологічного рівня розвитку економіки / В. Ю. Грига // Проблеми науки. – 2005. – № 2. – С. 23–28.
16. Дацій О. Упровадження та ефективність інноваційних проектів у виробництво / О. Дацій // Вісник національної академії державного управління при Президентові України. – 2005. – № 4. – С. 178–184.
17. Зарембо Ю. Г. Основные положения методики оценки эффективности инноваций / Ю. Г. Зарембо // Проблеми науки. – 2005. – № 5. – С. 2–7.

18. Журавлева Н. Ю. Инновация как экономическая категория / Н. Ю. Журавлева // Вестник СПбГУ. Сер. 5. – 2006. – Вып. 4. – С. 137–141.

19. Кабанов А. Про систематизацію методичних підходів до оцінки економічної ефективності інновацій у промисловому виробництві / А. Кабанов // Економіка України. – 2005. – № 9. – С. 70–74.

20. Сахал Д. Технический прогресс: концепции, модели, оценки / Д. Сахал ; пер. с англ. ; под ред. и вступ., статья А. А. Рывкина. – М. : Финансы и статистика, 1985. – 366 с.

21. Сімсон О. Е. Інноваційне право: Право знань та творчості / О. Е. Сімсон. – К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2006. – 264 с.

22. Шукшунов В. Е. Концепция создания научных и технологических парков / В. Е. Шукшунов, А. А. Сенин. – СПб. : компания "Синтез", 1993 – 63 с.

11.3. Інформаційні ресурси

23. Департамент державної служби інтелектуальної власності України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sdip.gov.ua/>.

24. Державна інноваційна фінансово-кредитна установа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.difku.gov.ua/>.

25. Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dknii.gov.ua/?q=node/1065>.

26. Журнал "Промышленный и B2B-маркетинг" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://grebennikon.ru/journal-32.html>.

27. Журнал про інноваційну діяльність "Инновации" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mag.innov.ru/>.

28. ЛігаБізнесінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net/.

29. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua/.

30. Податки та бухгалтерський облік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.basa.tav.kharkov.ua/.

31. Право. Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.

32. Регіони України : статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
33. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua/.
34. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com/.
35. Український інститут науково-технічної і економічної інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uintei.kiev.ua/viewpage.php?page_id=29.

11.4. Методичне забезпечення

36. Борисенко М. А. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" для студентів напряму підготовки "Маркетинг" денної форми навчання [Електронний ресурс] / М. А. Борисенко. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1754>.
37. Борисенко М. А. Контрольні завдання та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" для студентів напряму підготовки "Маркетинг" заочної форми навчання [Електронний ресурс] / М. А. Борисенко. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1754>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Оцінка економічної ефективності інновацій" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Сутність та зміст інновації як економічної категорії					
ідентифіковувати інновації	сутність поняття "інновація", "інноваційна діяльність", "інноваційний процес", форми, фази та стадії інноваційного процесу, склад інноваційної інфраструктури	принципових ознак інновації, рушійних сил інноваційної діяльності, передумов та принципів провадження ефективного інноваційного процесу	обґрунтовувати рішення на основі аналізу тенденцій розвитку технологій та напрямів їх дифузії	презентувати результати використання інформації для цілей управління	відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення та строки його реалізації
Тема 2. Становлення, розвиток та сучасні тенденції теорії інноватики					
визначати способи формалізації й реалізації інноваційних рішень	основні етапи становлення інноватики, продуктово-технологічна класифікація інновацій	передумови виникнення, сутності та структури інноватики, теорії циклічних криз та інноваційних змін економіки, цільової типізації інновацій	обґрунтовувати рішення на основі аналізу тенденцій розвитку технологій та напрямів їх дифузії	презентувати результати використання інформації для цілей управління	відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення та строки його реалізації

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Економічна сутність та форми прояву ефективності інновацій					
визначати загальну економічну ефективність інновацій	сутність та зміст понять "ефект від впровадження інновацій" та "ефективність інновацій", принципи оцінки інноваційних проектів	форми прояву ефективності інновацій, систему показників для визначення ефективності інновацій, та ефекту від їхнього впровадження	визначати оптимальний спосіб задоволення фінансових потреб підприємства щодо придбання/створення інновацій; аналізувати альтернативні варіанти інноваційних продуктів і здійснювати вибір найбільш ефективних; розраховувати термін окупності інноваційних проектів	ефективно формувати комунікаційну стратегію; презентувати результати використання інформації для цілей управління	самостійно приймати ефективні рішення та відповідати за надійність і точність результатів
Тема 4. Методи визначення економічної ефективності інновацій					
визначати економічну ефективність інновацій із технологічною та комерційною домінантою	поняття "інновації із технологічною домінантою", "інновації із комерційною домінантою", порядок визначення економічної ефективності	методичних основ визначення економічної ефективності технологічних, економічних, виробничих та управлінських інновацій	обґрунтовувати рішення на основі використання результатів оцінки економічної ефективності інновацій та аналізу альтернативних варіантів	презентувати результати оцінки економічної ефективності інновацій та аналізу альтернативних варіантів для цілей управління	самостійно приймати ефективні маркетингові рішення та відповідати за надійність і точність результатів
Тема 5. Врахування фактору ризику при оцінці економічної ефективності інновацій					

визначати економічну ефективність інновацій із врахуванням ризикового фактору	сутність та зміст понять "ризик" та "невизначеність", основи ризикового інвестування	форм організації ризикового інвестування, засобів зниження ризиків на стадії створення та реалізації інновацій, методичних основ врахування фактору ризику інноваційних проектів	обґрунтовувати рішення на основі використання результатів оцінки економічної ефективності інновацій в умовах ризику	ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації господарських рішень щодо інновацій в умовах ризику	самостійно приймати ефективні управлінські рішення щодо оцінки ефективності інновацій. Відповідати за об'єктивність отриманих результатів
---	--	--	---	---	---

Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Об'єкт інновацій як об'єкт інтелектуальної власності					
визначати доцільність правової охорони результатів інноваційної діяльності	сутності та призначення поняття "інтелектуальна власність", форм передачі технологій, основ систематизації витрат на захист інформації	види інтелектуальної власності та інтелектуальних активів, форми захисту інформації, методичних основ розрахунку ефективності витрат на захист інформації	обґрунтовувати управлінські рішення щодо доцільності захисту результатів інноваційної діяльності на основі використання методики "Сукупна вартість володіння"	ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації господарських рішень щодо інновацій в умовах інтенсивної конкуренції	самостійно приймати управлінські рішення щодо обґрунтування форми правового захисту результатів інноваційної діяльності
Тема 7. Державне регулювання інноваційного розвитку в Україні					
проводити аналіз впливу державної інноваційної політики на ефективність інноваційної діяльності підприємства	основні правові засади, які регулюють інноваційну діяльність підприємств в Україні	напрями та основні інструменти інноваційної політики України, методичні основи оцінки ефективності бюджетних витрат на НДДКР	обґрунтовувати рішення на основі аналізу тенденцій інноваційної політики України	ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації господарських рішень щодо інновацій в Україні	самостійно приймати управлінські рішення щодо обґрунтування вибору напрямів інноваційної діяльності

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми та плани семінарських занять.....	12
6. Теми практичних занять	13
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	15
7. Самостійна робота.....	18
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики	21
8. Методи навчання	23
9. Методи контролю	25
10. Розподіл балів, які отримують студенти	31
11. Рекомендована література.....	36
11.1. Основна	36
11.2. Додаткова	37
11.3. Інформаційні ресурси.....	38
11.4. Методичне забезпечення	38
Додатки.....	39

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ІННОВАЦІЙ"**

**для студентів напряму
підготовки 6.030507 "Маркетинг"
усіх форм навчання**

Укладач **Борисенко** Марина Анатоліївна

Відповідальний за випуск **Орлов П. А.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 102 ЕВ. Обсяг 43 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*

